

Obsah

Úvod	9
1. Regulace účetnictví	11
1.1 Právní úprava v ČR	11
1.1.1 Zákon o účetnictví	11
1.1.2 Vyhlášky Ministerstva financí k zákonu o účetnictví	12
1.1.3 České účetní standardy	13
1.1.4 Interpretace Národní účetní rady	13
1.2 Obecně uznávané účetní zásady	14
1.2.1 Zásada účetní jednotky	14
1.2.2 Zásada neomezeného trvání účetní jednotky	14
1.2.3 Zásada zjišťování výsledku hospodaření v pravidelných intervalech	14
1.2.4 Zásada objektivit účetních informací	14
1.2.5 Zásada účtování operací v kupní síle peněžní jednotky v době uskutečnění operace	15
1.2.6 Zásada konzistentnosti, srovnatelnosti mezi účetními obdobími	15
1.2.7 Zásada opatrnosti	15
2. Základní pojmy účetnictví	17
2.1 Vznik účetnictví	17
2.2 Bilanční princip a rozvaha	18
2.3 Náklady	21
2.3.1 Druhové členění nákladů	21
2.3.2 Účelové členění nákladů	21
2.3.3 Daňové kritérium	21
2.4 Výnosy	22
2.4.1 Výpočet zisku/ztráty	23
2.5 Dokladovost	23
2.6 Účet a soustava účtů	24
2.6.1 Účetnictví v plném rozsahu	24
2.6.2 Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu	24
2.6.3 Znázornění účtu	25
2.6.4 Nákladové a výnosové účty	26
2.6.5 Syntetické a analytické účty	27
2.6.6 Sestavení účtového rozvrhu	27
2.7 Podvojnost a souvztažnost účetních zápisů	27
2.8 Účetní knihy	28
2.8.1 Deník	29
2.8.2 Hlavní kniha	29
2.8.3 Knihy analytických účtů	30
2.8.4 Storno	30
2.8.5 Forma účetních knih	30
2.9 Úschova účetních písemností	30
2.10 Kontrolní prvky účetnictví	31
2.10.1 Předvaha	31
2.10.2 Inventarizace	32
3. Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek	34
3.1 Obsah účtové třídy	34
3.2 Oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	38

3.3	Pořízení majetku	39
3.4	Odpisování dlouhodobého hmotného majetku	42
3.5	Daňové odpisy hmotného majetku	44
3.5.1	Odpisové skupiny	44
3.5.2	Rovnoměrné odpisování	44
3.5.3	Zrychlené odpisování	45
3.5.4	Mimořádné odpisy hmotného majetku	46
3.6	Odpisování dlouhodobého hmotného majetku se stanovením rozdílné ceny, než je hranice dle zákona o daních z příjmů	47
3.6.1	Cena stanovená účetní jednotkou je nižší než 80 000 Kč	47
3.6.2	Cena stanovená účetní jednotkou je vyšší než 80 000 Kč	48
3.7	Odpisování dlouhodobého nehmotného majetku	49
3.7.1	Dlouhodobý nehmotný majetek pořízený do konce roku 2019	49
3.7.2	Dlouhodobý nehmotný majetek pořízený od 1. 1. 2021	49
3.7.3	Goodwill	50
3.8	Vyřazování dlouhodobého majetku	50
3.9	Technické zhodnocení majetku	53
3.9.1	Technické zhodnocení hmotného majetku	53
3.9.2	Technické zhodnocení nehmotného majetku	54
3.10	Dlouhodobý finanční majetek	55
3.10.1	Rozdělení cenných papírů	55
3.10.2	Ocenění dlouhodobého finančního majetku	57
3.10.3	Nákup a prodej cenných papírů	57
3.10.4	Podíl na zisku	58
4.	Účtová třída 1 – Zásoby	59
4.1	Oceňování zásob	60
4.1.1	Oceňování ve skutečných pořizovacích cenách	60
4.1.2	Oceňování v průměrných cenách	60
4.1.3	Technika FIFO	61
4.1.4	Technika LIFO	61
4.1.5	Oceňování pevnou skladovou cenou	61
4.2	Syntetické účty třídy 1	63
4.3	Účtování nakupovaných zásob	64
4.3.1	Způsob A u nakupovaných zásob	64
4.3.2	Způsob B u nakupovaných zásob	67
4.3.3	Účtování na konci roku – stav zásob do roční uzávěrky	68
4.4	Účtování zásob vlastní činnosti	69
4.4.1	Způsob A	69
4.4.2	Způsob B	70
4.4.3	Opravné položky k zásobám	74
5.	Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry	76
5.1	Peníze	76
5.2	Účty v bankách	77
5.3	Bankovní úvěry	78
5.4	Krátkodobé finanční výpomoci	79
5.5	Krátkodobé cenné papíry	80
6.	Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy	84
6.1	Skupina 31 – Pohledávky	84
6.1.1	Účtování o směnkách	84
6.2	Odpis pohledávek do nákladů	86
6.2.1	Daňový jednorázový odpis pohledávek	86
6.2.2	Odpis pohledávek – účetní	87

6.3	Zákonné opravné položky k pohledávkám	87
6.4	Opravné položky u pohledávek do 30 000 Kč	89
6.5	Podrozvahové účty	90
6.6	Skupina 32 – Závazky	90
6.7	Zúčtování se zaměstnanci a institucemi	92
6.8	Zúčtování daní a dotací	94
6.8.1	Daň z příjmů	94
6.8.2	Srážení daně jiným subjektům	96
6.8.3	Daň z přidané hodnoty	97
6.8.4	Ostatní nepřímé daně a poplatky	100
6.8.5	Dotace	100
6.9	Pohledávky a závazky ke společníkům, za účastníky sdružení a za členy družstva	101
6.10	Jiné pohledávky a závazky	103
6.11	Přechodné účty aktiv a pasiv	104
6.11.1	Časové rozlišení nákladů a výnosů	104
6.11.2	Náklady příštích období	105
6.11.3	Výdaje příštích období	106
6.11.4	Výnosy příštích období	107
6.11.5	Příjmy příštích období	107
6.11.6	Dohadné účty aktivní	109
6.11.7	Dohadné účty pasivní	109
7.	Účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky	112
7.1	Základní kapitál a ážio	112
7.1.1	Změny základního kapitálu akciové společnosti	113
7.1.2	Změny základního kapitálu ve společnosti s ručením omezeným	114
7.2	Kapitálové fondy	114
7.3	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku	115
7.4	Fondy ze zisku a nerozdělený zisk	116
7.4.1	Rezervní fond	117
7.4.2	Jiný výsledek hospodaření minulých let	118
7.5	Pravidla pro výplatu vlastního kapitálu	120
7.5.1	První bilanční test pro výplatu podílu na zisku	120
7.5.2	Druhý bilanční test na celkový vlastní kapitál	122
7.5.3	Třetí bilanční test na vykazované výsledky vývoje	124
7.6	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	126
7.7	Zálohy na podíly na zisku	127
7.8	Rezervy	129
7.8.1	Rezerva na opravy hmotného majetku	130
7.8.2	Příklad rezervy (daňově neuznatelné) na záruční opravy zboží	131
7.8.3	Rezerva na daň z příjmů	133
7.9	Bankovní úvěry	134
7.10	Skupina 47 – Dlouhodobé závazky	134
7.11	Odložený daňový závazek a pohledávka	135
7.11.1	Kdo účtuje o odložené dani?	135
7.11.2	Proč se účtuje odložená daň?	135
7.11.3	Odložená daňová pohledávka	136
7.11.4	První účtování odložené daně	138
7.12	Skupina 49 – Individuální podnikatel	140
8.	Náklady a výnosy – účtové třídy 5 a 6	141
9.	Používání cizí měny v účetnictví	143

9.1	Co musí být evidováno v cizí měně v účetnictví	143
9.2	Příklady cizoměnových operací	144
10.	Účtová třída 7 – Závěrkové a podrozvahové účty	145
10.1	Otevírání účetních knih	145
10.2	Uzavírání účetních knih a roční závěrka	146
10.3	Následující účetní období	147
10.4	Podrozvahové účty	148
11.	Příprava účetní závěrky	149
11.1	Účetní uzávěrka	149
11.2	Události po rozvahovém dni	149
12.	Druhy účetních závěrek	151
12.1	Řádná a mimořádná účetní závěrka	151
12.2	Mezitímní účetní závěrka	151
12.3	Konsolidovaná účetní závěrka	152
13.	Obsah účetní závěrky	153
13.1	Složky účetní závěrky	153
13.2	Rozvaha a výkaz zisku a ztráty	153
13.3	Příloha účetní závěrky	155
13.3.1	Obecné údaje uváděné všemi účetními jednotkami	155
13.3.2	Další informace v příloze malých a mikro účetních jednotek	156
13.3.3	Další informace v příloze pro střední a velké účetní jednotky	157
13.3.4	Doplňující informace v příloze pro velké účetní jednotky	158
14.	Povinnosti následující po sestavení účetní závěrky	159
14.1	Sestavení výroční zprávy	159
14.2	Sestavení zprávy o vztazích	159
14.3	Audit účetní závěrky a výroční zprávy	160
14.4	Schválení účetní závěrky	162
14.5	Zveřejňování účetní závěrky a výroční zprávy	162
15.	Přehled o peněžních tocích – cash flow	164
15.1	Základní vymezení	164
15.2	Obsahová náplň jednotlivých položek výkazu cash flow	168
15.3	Dopady vlivu účetních případů na výkaz cash flow sestavený nepřímou metodou	174
16.	Výkaz o změnách vlastního kapitálu	182
16.1	Právní úprava	182
16.2	Příklady vykazání změn vlastního kapitálu v přehledu	184
17.	Přílohy	187
17.1	Účtový rozvrh	187
17.2	Vzory výkazů	194